

גליון 1, 7 בינואר 2009

הפגנות ענק בת"א ובסחנין נגד המלחמה

בשבת, 3.1, בה החלה הפלישה של צה"ל לעזה, גדשו 15 אלף מפגינים את מרכז תל-אביב בהפגנה לוחמת יהודית-ערבית נגד המלחמה. בצהרי אותו יום צעדו 150 אלף בסחנין בהפגנת סולידריות עם תושבי עזה המופצצת.

15 אלף יהודים וערבים השתתפו בהפגנה המונית לוחמת נגד מלחמת עזה, שצעדה במרכז תל-אביב. הם ביטאו התנגדות משותפת למלחמה בעזה. זו הייתה ההפגנה הגדולה ביותר של השמאל בשנים האחרונות.

המפגינים התכנסו בכיכר רבין ומשם צעדו לעבר כיכר הסינמטק, כשהם קוראים סיסמאות נגד שר הביטחון ברק, מאשימים את כל שרי הממשלה באחריות לפשעי מלחמה, ומדגישים, כי בעזה ובשדרות ילדים רוצים לחיות, וכי יהודים וערבים מסרבים להיות אויבים. בהפגנה בלטה ההשתתפות ההמונית של פעילי מק"י, בנק"י וחד"ש, שהניפו דגלים אדומים וכרזות רבות, התובעות הפסקת אש, הפסקת ההפצצות, יציאה מיידית של הצבא הישראלי מהרצועה ושלום צודק לפי העקרון של שתי מדינות, ישראל ופלסטין.

בהפגנה בת"א השתתפו חברי הכנסת של חד"ש **מוחמד ברכה ודב חנין**, מזכ"ל מק"י **מוחמד נפאע**, רוב חברי הלשכה הפוליטית של מק"י, מזכ"ל בנק"י וחברות מזכירות תנד"י. כן השתתפו ראשי מפלגות וארגונים השותפים לקואליציה נגד המלחמה.

בדברים בסיום ההפגנה הדגיש ח"כ דב חנין, כי הפלישה לעזה, שהחלה ביום ההפגנה עצמו, היא צעד נוסף בשקיעה בבוץ טובעני. ליותר ויותר אנשים כבר ברור, שמלחמת עזה היא אסון. המלחמה לא תוביל לביטחון או לשלום, אלא רק לחורבן, להרס ולמוות בשני צידי הגבול. ברק ואולמרט, ציין חנין, מתעקשים לחזור על המשגה של מלחמת לבנון השנייה. כל שוחר שלום בישראל וכל מפלגה המגדירה את עצמה מפלגת שלום מוכרחים להשמיע קול ברור נגד המלחמה.

מוחמד נפאע, מזכ"ל מק"י, הדגיש בדבריו את חשיבות הסולידריות היהודית-ערבית כערובה לעתיד של שני העמים, והוסיף: אין פתרון זולת סיום הכיבוש הישראלי. כן נשאו דברים עביר קופטי ואילת מעוז בשם קואליציית הארגונים.

פעילים במרצ, שצעדו בהפגנה בת"א, הניפו כרזה המגנה את יו"ר מרצ, ח"כ אורון, על אי-השתתפותו בהפגנה.

ד"ר **יעלה רענן**, חברת חד"ש המתגוררת במושב עין הבשור בעוטף עזה, הגיעה לתל אביב כדי לבטא את התנגדותה למלחמה: "החיים בצל הטילים בעוטף עזה קשים מאוד, אני דואגת לחיים של הילדים שלי בכל רגע במהלך היום. אבל כשאני דואגת לילדיי, אני חושבת גם על האמהות בעזה ועל הדאגה שלהן לילדיהן".

בלחץ בג"צ: המשטרה נסוגה

שופטי בג"צ, שדנו (2.1) בעתירתה של "הקואליציה נגד המלחמה" נגד סירוב המשטרה לתת רישיון להפגנת המחאה בתל-אביב, הבהירו, שהתירוץ המשטרתי אינו חוקתי, ופרקליטות המדינה נסוגה בה מהסירוב.

העתירה לבג"ץ הוגשה, לאחר שהמשטרה ניסתה למנוע את הפגנת המונים נגד המלחמה בתל-אביב, תוך פגיעה חריפה בחופש הביטוי ובחופש ההפגנה. התירוץ המשטרתי היה - דרישה מהמארגנים לחתום שלא יונפו בהפגנה דגלים פלסטיניים.

הפגנה המונית בסחנין

בשבת, 3.1, נערכה בסחנין הפגנה המונית של האוכלוסייה הערבית בתביעה מהממשלה להפסיק את המלחמה הרצחנית בעזה.

150 אלף נשים וגברים השתתפו בתהלוכה, שקראה לה ועדת המעקב לענייני האוכלוסייה הערבית. בעת שצעדה ההפגנה, הרחוב הראשי היה מלא אדם. ההפגנה סבבה בכל שכונות העיר. השתתפו בה אישים רבים, ובהם ח"כים, ראשי מועצות ואנשי דת, וכן כוחות דמוקרטיים יהודיים. המפגינים הניפו כרזות המוקיעות את המלחמה בעזה, מביעות סולידריות עם תושבי הרצועה ומותחות ביקורת על השליטים הערבים.

בסיום ההפגנה נשאו דברים מאזן גנאיים, ראש העיר סחנין, וח"כ מוחמד ברכה (חד"ש).

בשתי ההפגנות נמנעה המשטרה מהתערבות, ולכן ההפגנות עברו כשקט, למעט הפגנת נגד של הימין בת"א.

צה"ל פלש בכוח גדול לרצועה, זורע הרס גם בתקיפות מהאוויר ובירי תותחים

בשבת, 3 בינואר, החלה פלישת כוחות רגלים ושריון של ישראל לצפון רצועת עזה. ברגע כתיבת שורות אלה, לא נמסרו נתונים על מספר הקורבנות הפלסטינים והישראלים כתוצאה מהפלישה, אשר נוספו ל-450 הקורבנות הפלסטינים ולשלושת הקורבנות הישראלים, שנהרגו בשבוע הלחימה הראשון, בטרם החלה הפלישה.

הפלישה החריפה עוד יותר את המשבר ההומניטארי ברצועת עזה. גם קודם לפלישה הקרקעית, גרמו ההפצצות הישראליות להפסקות תכופות באספקת החשמל, ואילו לאחר הפלישה, חלקים רבים ברצועה שרויים בלילות בעלטה. האספקה הבלתי סדירה של חשמל והמחסור בדלק גורמים שיבושים קשים בבתי החולים, תוך סיכון חיי הפצועים הקריטיים התלויים במכשירי הנשמה וכדומה.

התירוץ הרשמי של דוברי הממשלה לפלישה הקרקעית הוא, שטרם "הושגה הנוסחה ההולמת שתענה לתנאי ישראל להפסקת אש". בפועל, הממשלה הכשילה את כל ההצעות להפסקת אש, כדי שתוכל להמשיך במלחמה.

פרשנים פוליטיים מציינים כמטרת הפלישה לרצועה את "שבירת רוחו של החמאס" — ניסוח חמקמק, שנועד להסתיר את הכוונה לערער את שלטון החמאס, או לגרום לו להיכנע לתכתיבי ישראל וארה"ב. הפרשן אלוף בן ("הארץ", 4.1) כתב, כי דרישת ישראל היא "תהאדיה פלוס טיפול בהברחות נשק", כאשר הכוונה היא לשדרוג הפעילות המצרית נגד הברחות נשק לרצועה.

ממשל בוש, בשלהי כהונתו, נותן בפועל גיבוי מלא למלחמה שמנהלת ממשלת אולמרט-ברק-לבני. גם ראשי האיחוד האירופי מביעים דאגה, אך כמו ממשל בוש, אינם לוחצים לקבלת החלטה במועצת הביטחון בדבר הפסקת המלחמה. נשיאת האיחוד האירופי אפילו פירסמה הודעה המצדיקה את הפלישה כפעולה "הגנתית".

הארצות הערביות כשלו גם הן בניסיון לגבש עמדה משותפת נגד המלחמה, וכמה מהן, כמו מצרים, שמות דגש בביקורת על חמאס.

הפגנות המוניות נערכו ברחבי העולם, לרבות בעולם הערבי, בתביעה להפסיק את המלחמה בעזה ולהשיג הפסקת אש מייד. אלפים השתתפו בהפגנות נגד המלחמה, שנערכו בלונדון, באתונה, בפאריס ובערים נוספות.

הפגנות נגד המלחמה ברחבי הארץ

ההפגנות נגד המלחמה בעזה החלו עוד בטרם הוכרזה. פעילי מק"י וחד"ש ופעילים בקואליציה נגד המלחמה הפגינו בת"א וביישובים נוספים ברחבי הארץ כבר ב-26.12, יום בטרם פרצה. ההפגנות המשיכו להיערך מדי יום מאז החלה המלחמה והגיעו לשיאן בהפגנות ההמוניות בשבת, 3.1 (ר' עמוד 1).

המשטרה התערבה ברבות מההפגנות וערכה מעצרים. עד לרגע כתיבת שורות אלה נעצרו לחקירה למעלה מ-400 אזרחים ערבים וכן כמה עשרות אזרחים יהודים. המשטרה גם זימנה אזרחים ערבים במטרה לאיים עליהם, שלא יטלו חלק בהפגנות (ר' רשימה על התנהגות המשטרה בהפגנה בפתח אוניברסיטת ת"א — בעמוד 4).

מול בית ראש הממשלה בירושלים

מאות נאספו ב-1.1 מול מעון ראש הממשלה, אהוד אולמרט, בירושלים וקראו לו להורות על הפסקת המלחמה. עופר ניימן, ממארגני ההפגנה, אמר: "המסר המרכזי של ההפגנה הוא - בעזה ובשדרות ילדות ילדות רוצות לחיות". לדבריו, הדגש של המחאה הוא "על התושבים הסובלים מכל עבר. האמירה אינה רק על הפסקת אש עם חמאס, אלא הפסקת אש כוללת עם שכנינו, לפתור בעיות יסוד ולצאת ממעגל הדמים".

בהפגנה בירושלים נכחו גם תושבי משדרות, החברים בקבוצה "קול אחר". הקבוצה פרסמה השבוע עצומה, הקוראת לחדש את הרגיעה, שעליה חתמו כ-1,800 ישראלים ופלסטינים.

רכיבת אופניים בתל-אביב

בתל אביב קיבלה המחאה אופי שונה. עשרות מפגינים יצאו ב-1.1 לרחובות רכובים על אופניים במחאה על המלחמה בעזה וירי הרקטות לישראל. המשטרה התנכלה לרוכבים, אך הם המשיכו לרכוב ולשוחח עם העוברים ושבים.

סטודנטים באוניברסיטת חיפה

עשרות סטודנטים, ערבים ויהודים, קיימו ב-31.12 פעולת מחאה שקטה נגד המתקפה הצבאית של ישראל על עזה. הסטודנטים נשאו שלטים, עליהם נכתב: "די להרג אזרחים! סטודנטים נגד המלחמה!" וכן "האם מלחמה תביא ביטחון לתושבי הדרום? אין פתרון צבאי! מו"מ מדיני עכשיו!".

פעולת המחאה התקיימה ביוזמת תא חד"ש באוניברסיטה, אך בלטה בה ההשתתפות של סטודנטים רבים שאינם מזוהים עם תנועות השמאל. "יותר ויותר סטודנטים מבינים כי ההסתבכות המלחמתית בעזה לא מביאה ביטחון לתושבי שדרות ועוטף עזה, אלא תביא רק להרג של חפים מפשע משני הצדדים" - אמר רמי הוד, פעיל תא חד"ש שהשתתף במחאה. "הצטרפו אלינו היום סטודנטיות וסטודנטים רבים שעד כה לא השתתפו במחאה, וביחד השמענו קול אחר, שפוי והגיוני, בתוך מציאות מתלהמת".

בזמן שהסטודנטים מהשמאל ערכו את מחאתם השקטה במרכז הקמפוס, אירגנה אגודת הסטודנטים, בשיתוף תאי הימין, הפגנת תמיכה במלחמה, בה נקראו סיסמאות כגון "מוות למחבלים" ו-"תנו לצה"ל לנצח".

"בעוד אגודת הסטודנטים בחרה להצטרף להתלהמות ולחגוג על הדם, אנחנו העדפנו מחאה שקטה", אמר חאלד פאהום, סטודנט שהשתתף במחאה של השמאל.

21 עצורים בפתח בסיס חיל האוויר בתל-אביב

עשרות פעילי שלום הגיעו ב-2.1 לבסיס חיל האוויר בתל-אביב (שדה דב), וניסו לחסום את הכניסה למקום. הפעילים נשכבו על כביש הגישה לבסיס והעמידו פני מתים כשהם לבושים בבגדים לבנים מוכתמים בצבע אדום, המסמל לדבריהם את הדם ברחובות עזה. 21 ממשתתפי ההפגנה נעצרו בידי המשטרה.

בישובים ערביים רבים נערכו אירועי מחאה: באזור אום אל-פחם, בעאבלין, במשולש, בצומת מגידו וישובים נוספים.

המחיר של אי-הקשבה

מאת **תמר גוז'נסקי**

פעם היה מקובל, שמלחמות הן עניין של חיילים, הלוחמים זה בזה והורגים זה את זה. במלחמת העולם הראשונה, 90% מהנפגעים היו חיילים, ורק 10% - אזרחים. כך התנהלו מלחמות לפני כמאה שנה.

היום, בעידן ההיי-טק, מלחמה היא בכלל משהו אחר: החיילים, מוגנים בתאי טייס ובעמדות מוגנות ירי, המכוונות ירי בשלט רחוק; מיני מזל"טים המסוגלים גם לצלם וגם לירות; פצצות "חכמות", המסוגלות להרוס לא רק בניין בן 30 קומות, אלא גם את המרתפים שלו. בימים אלה של מלחמה מודרנית, 90% מהנפגעים הם אזרחים, ורק 10% הם חיילים.

במלים אחרות, במקום מלחמה של חיילים בחיילים, הניב לנו עידן הטכנולוגיה המתוחכמת מלחמה של חיילים ההורגים באזרחים.

אך המלחמות הופכות ממש מדהימות, כאשר המדינה שמנהלת אותן בוחרת להילחם, במלוא כוחה, נגד ישות שאין לה בכלל צבא מודרני, או נגד מדינה, שהצבא שלה הוא בעיקר לצורך טקסים.

בואו נודה על האמת: המלחמה האחרונה שהצבא הישראלי ניהל נגד צבאות של מדינה, מצוידים ומאומנים, הייתה בשנת 1973 (מלחמת יום הכיפורים). מאז, אנו עסוקים במלחמות בשתי חזיתות לסירוגין: לבנון (מלחמת לבנון הראשונה והשנייה) ונגד הפלסטינים (אינתיפדה ראשונה ושנייה ושלל מבצעים צבאיים בגדה וברצועה). כן, מזה 35 שנה, נלחם הצבא הישראלי נגד לא-צבאות, נגד ארגונים חמושים שאינם צבא, ובכל מלחמה/מבצע/מערכה מכריזים שר הביטחון/הרמטכ"ל על "ניצחון אדיר", כאילו התמודד הצבא הישראלי עם צבאות שווים לו ברמתם הטכנולוגית והמקצועית.

ובמלחמות האלה בלבנון ובשטחים הפלסטיניים, המחיר נגבה בעיקר מאזרחיות ומאזרחים — ישראלים, פלסטינים ולבנונים, שאין להם שום דרך להתגונן מפני פלאי הטכנולוגיה, גם כאשר זו טכנולוגיה יקרה לעשירים, וגם כאשר זו טכנולוגיה זולה לעניים.

ובמלחמות האלה, המופנות בעיקר נגד אזרחים, כל "ניצחון" הוא המבוא למלחמה הבאה, שתפרוץ ללא ספק ושוב תפיל חללים בקרב אזרחים, וכך הלאה במשך עשרות שנים.

הגיע הזמן להבין, כי במלחמות נגד אזרחים אין ניצחון וגם לא יכול להיות ניצחון. הרי אזרחים, שלא כמו צבא, אינם יכולים "להיכנע" ואי-אפשר גם "לפרק" אותם. ולכן מלחמות נגד אזרחים אינן מסתיימות, אלא רק נפסקות לזמן מה, ואז מתחדשות שוב.

אז איך בכל זאת מפסיקים מלחמות המכוונות בעיקר נגד אזרחים?

מקשיבים לאותם אזרחים ומנסים לפתור את הבעיות שלהם לא בפצצות ובטילים, אלא ביצירת מצב של חיים בשלום ובביטחון; בהשקעה בפיתוח כלכלי, ברווחה חברתית, בתרבות. הקשבה לצרכים של הישראלים, תושבי הנגב המערבי ודרום שפלת החוף, ושל הפלסטינים ברצועת עזה ובגדה המערבית הייתה מניבה פתרון מדיני, החותר לפתור את סיבות הסכסוך ארוך השנים באמצעות כיבוד הדדי של הזכות לחיים במדינה עצמאית ובשכנות טובה. הקשבה הייתה מובילה למסקנה, כי אי-אפשר להחזיק מיליון וחצי פלסטינים במין מכלאה ענקית, במצור ומצוקה קשה, והיא גם הייתה מובילה למסקנה, שקשה ואפילו נורא לחיות בצילו של "צבע אדום".

אך מה שעושה ממשלת אולמרט-ברק-לבני במלחמה/מבצע בעזה הוא בדיוק ההפוך מהקשבה לאזרחים: זו דהירה נמשכת במסלול של הרג והרס, שיוביל בעתיד לעוד הרג והרס. פתרון מדיני לא יושג בהפצצות, וביטחון לא יושג בטילים. שלום וביטחון יושגו בהקשבה לאזרחים ובהסדרים המבוססים על הסכמה בינלאומית רחבה.

מדוע שלא נלמד מההיסטוריה: מלחמת 1973 הייתה המלחמה האחרונה עם מצרים מהסיבה הפשוטה, שבעקבותיה נחתם הסכם שלום, שבו הוחזרו למצרים כל השטחים שנכבשו מהם ביוני 1967.

מדיניות פושעת שנועדה לכישלון

"500 טונות של חומר נפץ הוטלו על עזה במלחמה, שבה הלוחצים על הכפתור אינם נושמים את אבק הבניינים שנהרסו וידיהם אינן מתכסות בדם" — התריס ח"כ **מוחמד ברכה** (חד"ש) בדיון בכנסת (29.12) על המלחמה בעזה.

בהמשך הוקיע ברכה את דברי הנשיא פרס, שטען כי צה"ל לא פגע בחפים מפשע. נשים וילדים אינם חפים מפשע? — שאל. ברכה האשים את ממשלת אולמרט-ברק-לבני, אשר בחסות אמריקאית חסמה כל אפשרות להתקדם להסדר שלום ואשר דחתה את ההצעה להמשיך בתהדיה. המסר היחיד של הממשלה לעם הפלסטיני הוא, שאפילו לא יחלום על מדינה עצמאית. אך אחרי שנים של ניסיונות להכניע את העם הפלסטיני ברור, שחשיבה פושעת כזאת היא כשלון ידוע מראש. מדיניות הכוח, המצור וההרעבה כלפי הפלסטינים מונעת שקט ויציבות גם מהעם בישראל ואחראית למעגלים נוספים של שפיכות דמים.

בהמשך דבריו ציין ברכה, כי עם כל פרוץ מלחמה מבטיחה הממשלה הבטחות שווא, שהארץ תשקוט 40 שנה. אך מלחמות אינן פותרות שום בעיה. רק משא-ומתן עם הנהגת העם הפלסטיני, עם אבו-מאזן, עם אש"ף, עם חמאס — הוא המוצא היחיד ממעגל הדמים.

ברכה הוקיע את המתקפות הארסיות של ליברמן וח"כים אחרים מהימין נגד האוכלוסייה הערבית, אזרחי ישראל. ברכה דחה בשאט נפש את הקריאות הפאשיסטיות לטרנספר של האזרחים הערבים והדגיש את זכותם למחות.

בהצעה של סיעות חד"ש ורע"ם-תע"ל לסיכום הדיון, שהגיש ח"כ **דב חנין** (חד"ש), הודגש, שהמלחמה בעזה היא תוקפנות ואסון אנושי ופוליטי, ולכן יש להפסיק מייד את ההפצצות, שכבר גרמו למאות הרוגים, ואשר אינן מבטיחות ביטחון לתושבי הנגב.

הצעת ההחלטה קובעת, כי דרך הכוח רק מעמיקה את השנאה ומטביעה את כולנו בים של אלימות ודם. לכן חיוני לעצור מייד את המלחמה, לגבש הסכם רגיעה אמיתי, שיכלול הפסקת אש מוחלטת, פתיחת המעברים לרצועה וחילופי שבויים ואסירים, בדרך לחידוש התהליך המדיני.

סטודנטים ערבים ופרובוקציה משטרתית

זה קורה בתכיפות גוברת, ולא רק באוניברסיטת תל-אביב.

פרופ׳ **רונן שמיר**, ראש החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטת ת״א, הפיץ ברשתות אוניברסי-טאיות שונות דו״ח על התנהגות המשטרה בהפגנה של הסטודנטים הערבים באוניברסיטת ת״א נגד המלחמה בעזה, שנערכה ב-30.12. להלן הדו״ח כלשונו:

״ברצוני לתאר את שראו עיני ושמעו אוזני בעת ולאחר הפגנת הסטודנטים, שנערכה היום בכיכר אנטין בשעות הצהריים.

בכיכר היו כשלוש מאות סטודנטים לערך, וממולם, מעברו השני של הרחוב, היו כמאה שוטרים לערך. ההפגנה התנהלה בסדר מופתי ולא היו כל ניסיונות התגרות מצד המפגינים או ניסיונות להפרת סדר.

עם זאת, בשלב מסוים, נראה אדם לבוש אזרחית עובר לצד המפגינים ומכה אחד מהם. השוטרים הסתערו מיד וגררו לעברו השני של הכביש שלושה מפגינים, כשאחד מהם לפחות נחבל בכל חלקי גופו כתוצאה מהגרירה האלימה.

חציתי את הכביש, הצגתי את עצמי, ופניתי לאחד הקצינים במקום בבקשה לראות את המפגינים שנכלאו בתוך רכב משטרתי ולברר את זהותם.

קיבלתי מהשלושה את שמותיהם ופרטיהם, והסתבר לי, כי הם סטודנטים באוניברסיטה: אחמד קעדאן (הנדסת חשמל), שאדי קלב (פסיכולוגיה), ומוחמד ג׳לג׳ולי (משפטים).

פניתי למפקד המרחב ששהה במקום, קצין בשם צחי. הסברתי לו, כי לא מקובל שהמשטרה תתערב בהפגנת סטודנטים, וכי רשויות האוניברסיטה מסוגלות לפקח על שמירת הסדר במקום. ביקשתי שישחרר את השלושה. הוא סירב והבטיח, כי הם לא ייעצרו, אלא ׳יעוכבו לתישאול׳. באין ברירה, הם נלקחו מהמקום. כשעתיים לאחר מכן הסתבר, כי המשטרה לא מרפה. נודע לי, שאחד הסטודנטים מאושפז בבית החולים איכילוב, ושניים נוספים נעצרו ומוחזקים בתחנת משטרה.

כשהגעתי לחדר מיון, מצאתי את אחמד שוכב כשידיו ורגליו באזיקים. מחיתי על כך בפני השוטר שבמקום, ללא הועיל.

הרגעתי את משפחתו שהגיעה למקום, ואמרתי להם שנעשה כמיטב יכולתנו, כדי שהוא וחבריו ישוחררו לאלתר, וכי אוניברסיטת תל-אביב מחויבת לסטודנטים שלה.

בעצת איש סגל נוסף, שהיה עד להפגנה, התקשרתי לסגן הרקטור פרופ׳ רענן ריין, מסרתי לו את האינפורמציה שבידי וביקשתי שיתערב מיידית, באמצעות פנייה למשטרה.

בשלב כתיבת הדברים, אנו עדיין ממתינים לשמוע מסגן הרקטור.

בתמונה נמצא גם ארגון הסטודנטים סולידריות וגם ועד הסטודנטים הערבים, שעוקבים אחר המתרחש.

לכאורה, לא דרמה גדולה, עניין של יום ביומו בהפגנות בהן מעורבים ערבים.

מצאתי לנכון ליידע אתכם, כדי לקדם את העניין העקרוני של מחויבות האוניברסיטה למנוע מעורבות משטרתית בפעילויות מעין אלו, וודאי וודאי שעה שלא מדובר בהפגנה אלימה או בהפרת חוק״.

מזכ"ל מק"י שיגר מכתב ברכה לרגל יובל המהפכה הקובנית

מוחמד נפאע, מזכ״ל המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק״י), שיגר ב-1.1 מכתב ברכה אל ראשי המפלגה הקומוניסטית הקובנית לרגל מלאות יובל למהפכה הקובנית.

במכתבו כתב נפאע, כי ״הקומוניסטים בישראל, יהודים וערבים, רוצים להביע את תמיכתם במהפכה הקובנית ובהישגיה״. בהמשך נכתב: ״אלה שעות קשות עבור העם הפלסטיני שהוא קורבן להתקפה צבאית רצחנית ישראלית. התקפה שגבתה קורבנות רבים בנפש משני צידי הגבול״. יחד עם זאת, ציין מזכ״ל מק״י, ״מפלגתנו מוסיפה לפעול על-פי עקרון האינטרנאציונליזם והיא דורשת את הסרת המצור האמריקאי מעל קובה ואת הסרת המצור הישראלי מעל השטחים הפלסטיניים״. נפאע הוסיף: ״אנו מודעים עד כמה קשה לבנות חברה סוציאליסטית ושוויונית עשרות קילומטרים מהמעצמה האימפריאליסטית הגדולה בעולם״.

מעט היסטוריה

ב-1 בינואר 1959, לוחמים בהנהגת פידל קסטרו נכנסו לעיר סנטיאגו דה קובה שבדרום מזרח המדינה, והכריזו על ניצחון המהפכה. לילה קודם נמלט הדיקטטור פולחנסיו בטיסטה לארה״ב והותיר את האי למורדים. הניצחון הושלם כעבור שמונה ימים בלבד: פידל קסטרו נכנס להוואנה, לבוש במדים ירוקים, שעוד קודם הפכו סמלם של המהפכנים.

אחיו, ראול קסטרו, שהיה גם הוא שותף פעיל במהפכה הקובנית, החמיץ את תצלום הניצחון, משום שנשאר בסנטיאגו. אתו נשאר גם ד״ר ארנסטו ״צ׳ה״ גווארה הארגנטיני.

המהפכה הקובנית הוכרזה רשמית כסוציאליסטית רק שנתיים אחרי הניצחון ולאחר כמה מתקפות בחסות ארה״ב נגד קובה. ״זאת מהפכה סוציאליסטית ודמוקרטית של פשוטי העם, על ידי פשוטי העם ולמען פשוטי העם״ - הכריז קסטרו ב-16 באפריל 1961. יום לאחר מכן, קובה המהפכנית נחלה את ניצחונה הראשון על האימפריאליזם האמריקאי: בתוך 72 שעות הדפו הכוחות המהפכנים הקובניים במפרץ החזירים את הפלישה של 1,500 שכירי חרב ממתנגדי קסטרו, שנתמכו בידי הסי.איי.אי. רובם נעצרו.

אירוע זה חרץ את גורל היחסים עם ארה״ב לעשורים רבים. בינואר 1962, לבקשת וושינגטון סולקה קובה מ״ארגון המדינות האמריקאיות״. כעבור חודש הורה נשיא ארה״ב, ג׳ון קנדי, על מצור כלכלי כולל, התקף עד היום, ושלפי אומדן קובני, גבה ממנה עד כה כ-100 מיליארד דולר. עד להתפרקותה ב-1989, הייתה ברית-המועצות המשענת העיקרית של קובה.

ב-31 ביולי 2006, עקב בעיה בריאותית קשה, העביר פידל קסטרו, לפי החלטת הממשלה ובאישור הפרלמנט, את השלטון לאחיו ראול. בפברואר 2008, ויתר פידל קסטרו סופית על הנשיאות. הנשיא החדש, ראול קסטרו, הבהיר שבכוונתו לדבוק בנתיב הסוציאליסטי שהתווה אחיו.

מלחמה ובחירות

הקשר בין המערכה המלחמתית לבין מערכת הבחירות הוא ברור בוטה. ניתן להצביע על עניין רב שיש לכל אחד מהמתמודדים העיקריים במלחמה נגד עזה: שר הביטחון ברק, שמפלגתו כמעט התרסקה בסקרים לפני הבחירות, בונה על הופעתו כ"מר ביטחון", שתחזיר למפלגת העבודה בוחרים שנטשו אותה לקדימה; ציפי לבני, שרת החוץ, מעריכה שעמדות קשוחות, שהיא מציגה בימי המלחמה, יסייעו לה להדוף את הביקורת המצ'ואיסטית לגבי יכולתה להנהיג מדינה; ואילו נתניהו מצפה, שהתגייסותו למסע ההסברה בזכות המלחמה תשכיח את הביקורת על מדיניותו הכלכלית.

בפועל, סקרים שנערכו כשבוע לאחר תחילת המלחמה הראו, כי ברק ומפלגתו אכן הצליחו לשפר את התוצאות, ובמקום 12-11 מנדטים, העבודה כבר קיבלה 19 מנדטים.

אין זו הפעם הראשונה, שנחשף קשר בוטה בין מלחמה לבין בחירות:

ב-1981, אישר מנחם בגין, אז ראש הממשלה, את תקיפת הכור האטומי בעירק שלושה שבועות לפני הבחירות לכנסת ה-10, וזכה בבחירות. באפריל 1966, החליט שמעון פרס על מבצע "ענבי זעם" בלבנון, חמישה שבועות לפני מועד הבחירות ועל רקע פיגועי התאבדות וירי קטיושות.

"אני מצדי עם מרצ גמרתי"

העיתונאי **בני ציפר** (עורך מדור התרבות ב"הארץ") פירסם בבלוג באתר של "הארץ" רשימה, בה הוא מסביר מדוע לא יתמוך יותר במרצ. להלן קטעים רחבים מהרשימה:

"אני אוהב שירה, אבל מתחיל להדאיג אותי הגל החדש של סופרים ומשוררים ועיתונאים (בקיצור: אנשי רוח, יעני), שתופסים את הפוליטיקה בציציותיה, כדי להציל אותה, ואגב כך, כדי להציל את עצמם. הם לא שמים לב כמה הם מגוחכים וסתמיים. כמו אותו טקסט שפירסם עמוס עוז ב'ידיעות אחרונות' (27.12) ונושא את הכותרת 'ישראל חייבת להגן על אזרחיה'. טקסט סתמי ובנאלי יותר מזה קשה למצוא. עד כדי כך, ששאלתי חברים אם הגיליון של העיתון שאני מחזיק ביד הוא אמיתי ולא לצון שחמדו לי. כולם אישרו באוזני שעמוס עוז אכן חתום עליו. אם כי תמיד אפשר להשאיר מקום לספק, שהחתום על הטקסט המשמים והבנאלי הזה הוא מישהו אחר ששמו עמוס עוז ועובד, נגיד, בתור מוכר תחתונים בשוק הכרמל, או בעל מפעל לריצ'רצ'ים.

'ההפגזה השיטתית על אזרחים ביישובי ישראל היא פשע מלחמה ופשע נגד האנושות', כך מתחיל הטקסט שכתב מחבר הרומאן "מיכאל שלי", ושקיווה לקבל השנה את פרס נובל לספרות. והוא ממשיך וכותב: 'מדינת ישראל חייבת להגן על אזרחיה. ברור לכל שאין לממשלת ישראל רצון להיכנס לעזה, הממשלה הייתה מעדיפה להמשיך בהפסקת האש שחמאס הפר אותה ובסוף ביטל אותה. אבל סבלם של האזרחים בעוטף עזה אינו יכול להימשך'.

מה שהכי נורא בטקסט הזה הוא שמרגישים באיזה כלאחר-יד הוא נוצר. מרגישים איך גם העיתון וגם עמוס עוז מודעים לזה, שהשם עמוס עוז הוא מותג, ולכן די בחתימת השם 'עמוס עוז' כדי למשוך את העין ולא ממש חשוב, מה כתוב בטקסט גופו.

מה שונה בין מה שחירתת עמוס עוז לבין מה שחושב על המצב מצביע עבודה מצוי, או מצביע ליכוד, או מצביע קדימה מצוי? שום הבדל. והמותג הזה עומד להיות אחד ממובילי תנועת השמאל החדשה שהתאחדה עם מרצ. אותה מרצ, שהיא המפלגה שהצבעתי בשבילה מאז הוקמה תחת השם ר"צ, והאמנתי בה וביושר שלה, בזעם שלה, בליימעכיות שלה ובשלומיאליות שלה. והנה פתאום מכניסים לי לתוכה 'כוכבים', כמו העיתונאי ניצן הורוביץ. אין לי שום דבר נגד ניצן הורוביץ ואני חושב שהוא חמוד ושרמנטי, אבל משהו בו ממותג מדי, מנופח מדי, מבריק מדי. משהו שבא מלא באדרנלין הזה של עולם הטלוויזיה המסחרית, האדרנלין שעושה שתיראה תמיד מצליח כזה, עירני כזה, אמריקאי חיוני כזה, גם כאשר בתוכך בא לך להקיא מגועל על כל האנושות או סתם למות.

למה אני צריך את מרצ בצורתה המעודכנת-יעני הזאת? למה אני צריך להרגיש פראייר על כך שאתן את קולי למפלגה שתיראה כמו חנות דיוטי פרי, שעל מדפיה מותגים מפורסמים? אני בטוח שעוד רבים חושבים כמוני ואינם הולכים שולל אחרי שמות נוצצים. וכל הרבים האלה ייאלצו לעזוב בצער ולחפש להם אולי מקום אחר להשליך עליו את יהבם.

לא סתם מתוך סנוביות אני ודומי לא רוצים את הדיוטי-פרי הזה. אלא מפני שזה מביש ומעציב לראות שאין בעצם אידיאולוגיה לשמאל החדש הזה, או איך שלא קוראים לו. אולי יש לו, ורק אני קצת קשה הבנה ולא מבחין בהבדלים התהומיים של האידיאולוגיה שלו לעומת זו של העבודה ושל קדימה. אולי. אני מצדי עם מרצ גמרתי".

אבתיסאם מראענה פרשה מרשימת מרצ בגלל תמיכתה במלחמה

אבתיסאם מראענה, בימאית ויוצרת קולנוע עטורת פרסים, שהייתה מועמדת ברשימת מרצ-התנועה החדשה לכנסת, הודיעה ב-1.1 על פרישתה מהמפלגה במחאה על תמיכתה במלחמה נגד עזה.

מראענה הפיצה לחברי מרצ הודעה בדואר האלקטרוני בה הסבירה את החלטתה לפרוש: "אני כפלסטינית, כערביה ישראלית, לא יכולה להיות במפלגה שתומכת במלחמה ושאומרת שהיא מוצדקת. כן קרקעית, לא קרקעית. כן זחילה, לא זחילה. אני לא שם". בהמשך כתבה:

"אולי אני נאיבית, אבל לדעתי לא מיצינו את כל הדרכים לפני שיצאנו למלחמה. לא עם אבו-מאזן, ולא עם חמאס, ולא עם מתווכים בינלאומיים. מדינת ישראל יצאה למבצע הרג שאני לא יכולה לתמוך בו... קיוויתי שמרצ תגנה רצח אזרחים חפים מפשע ברצועת עזה. לא מצאתי במפגינים נגד המלחמה אף אחד ממרצ, ואני לא יכולה לתת לזה יד".

"לצאת!" – אסופה מרשימה נגד המלחמה

שורה ארוכה של משוררים ויוצרים פרסמה בשבוע שעבר אסופה מרשימה של שירים, ציורים ורשימות נגד המלחמה בעזה. ההוצאה הצנועה בצורתה מחביאה אמירה פוליטית-ספרותית בעלת ערך רב בימים של התלהמות מלחמתית. עם היוצרים, שיצירותיהם כלולות באסופה, נמנים: אהרון שבתאי, אימן אגברייה, תומר גרדי, שמעון אדף וטל ניצן.

15 אלף עובדי היי-טק צפויים לפיטורים

תוך זמן קצר, מספר המפוטרים בענף הטכנולוגיות המתקדמות יגיע לכ-15 אלף עובדים - כך עולה מנתונים, שהציג מנכ"ל משרד התמ"ת, גבי מימון, בדיון שקיימה ועדת הכלכלה של הכנסת (31.12) בנושא הפיטורים בתעשייה. עוד עולה מהנתונים, כי מאז אוקטובר, פוטרו כ-4,000 עובדי היי-טק, ולדברי מימון, כל עובד בענף מפרנס ארבעה עובדים בענפי השירותים: הסעדה, תחבורה וניקיון.

נתונים שהוצגו בוועדה מצביעים על כך, שתעשיית ההיי-טק בישראל גדלה בעשור הקודם פי שישה והכפילה את התל"ג פי שניים בעשור אחד. יצוא ההיי-טק מהווה מחצית מכלל הייצוא התעשייתי הישראלי. תעשייה זו מעסיקה ישירות כ-70 אלף עובדים ישירים: מהנדסים, אנשי תוכנה, אנשי מחקר ופיתוח ועוד; ועוד כ-300 אלף עובדים בענפים נוספים.

ב"הארץ" הכריזו סכסוך עבודה

עיתונאי "הארץ" קיימו ב-2.1 בבית העיתונאים בתל-אביב אסיפה, בה נמסר על הכרזת סכסוך עבודה. בהזמנה שנשלחה לעיתונאים נאמר: "נוכחות משמעותית שתקיף את כל חלקי העיתון תשדר להנהלה מסר ברור: אין בכוונתנו להמשיך לשבת מנגד בזמן שתנאי העבודה מידרדרים, עבודה נוספת אינה מתוגמלת וחברינו מפוטרים".

דובר הוועד מסר, כי "לאחר שאפסו הסיכויים לנהל משא ומתן מסוג כלשהו עם הנהלה, החליט ועד העיתונאים לממש את המנדט שקיבל באסיפת העובדים האחרונה ולהכריז על סכסוך עבודה בעיתון 'הארץ - דה מרקר'".

לקראת סכסוך עבודה ב"מעריב"

כמה שעות לאחר הכרזת סכסוך העבודה של ועד עיתונאי "הארץ", פתח ועד עובדי "מעריב" במהלך שנועד למנוע את הקיצוצים והפיטורים שמתכננת הנהלת העיתון.

ועד עובדי "מעריב" שלח לכלל עובדי העיתון דוא"ל, ובו התראה על הכוונה לקצץ בשכרם: "הנהלת מעריב מתכננת צעדי קיצוצים בשכר לכלל עובדי 'מעריב'. ההנהלה אינה משתפת את ועד העובדים במהלך, ולא הגיבה לדרישת הוועד לפגישה עימו לגבי עתיד העובדים בעיתון".

בגלל התנגדות עורכי העיתון, דורון גלעזר ורותי יובל, לתוכנית להפחתה של 20-25 אחוזים בשכר, הקיצוץ בשכר העובדים צפוי ככל הנראה לעמוד על כ-10 אחוזים.

השקת האתר "מי מרוויח מהכיבוש?"

קואליציית נשים לשלום מזמינה לאירוע ההשקה החגיגי של מאגר המידע ושל האתר "מי מרוויח מהכיבוש?". האירוע יתקיים ביום ג', 20 בינואר, בשעה 19.00, באולם "מקלט 209" בתחנה המרכזית החדשה בתל-אביב.

בתוכנית: דיון על המרוויחים הגדולים מהכיבוש; סיפורים קטנים על חברות ענק; ודיון על אקטיביזם כלכלי נגד הכיבוש.

ארגוני נשים: לשים קץ להפצצות!

21 ארגוני נשים בישראל פרסמו ב-1.1 קריאה שכותרתה: "לשים קץ להפצצות!". בקריאה נכתב:

"אנו, ארגוני נשים ממנעד רחב של תפיסות פוליטיות, קוראות להפסיק את השימוש בכלי הרג ופצצות, להתיישב מיידית סביב שולחן הדיונים ולדבר שלום במקום לבצע מלחמה. אנו רוצות שמחול ההרג והקטל ייפסק. אנו דורשות שהמלחמה תפסיק להיות אופציה, שאלימות תחדל להיות הדרך ושהרג יפסיק להיות אפשרות. אנו מבקשות ליצור חברה שבה כולן וכולם יכולים ויכולות לחיות בביטחון קיומי אישי - כלכלי וחברתי.

ברור לנו, כי אלו שמשלמים את המחיר הגבוה ביותר הם נשים ואנשים מהפריפריה הגיאוגרפית-כלכלית-עדתית-חברתית-תרבותית, שגם בימים אחרים מודרים מהעין הציבורית ומהשיח הדומיננטי.

הגיע זמן נשים, כי אנחנו רוצות ודורשות לדבר ולעשות בשפה אחרת".

בין הארגונים שחתמו על הקריאה: תנד"י – תנועת נשים דמוקרטיות בישראל; תנועת ש.י.ן - לשוויון ייצוג נשים; אחותי - למען נשים בישראל; איתך מעכי - משפטניות למען צדק חברתי; אנואר; אסואת; אישה לאישה- מרכז פמיניסטי, חיפה; בת שלום; החזיזות- קבוצת פעולה פמיניסטית ירושלמית; מרכז מהות; קואליציית נשים לשלום; קול האישה, ירושלים.

הבורסה חוגגת בימי מלחמה

בשבוע הראשון של המלחמה רשמה הבורסה בת"א עליות שערים במדדים העיקריים. עובדה זו אינה מפתיעה, שכן מלחמה כרוכה בהוצאות ממשלתיות גדולות, הזורמות לעסקים. לפי הערכה, שבוע מלחמה עולה לפחות מיליארד שקלים, והמחיר עולה יותר כאשר מדובר בפלישה קרקעית.

מטה הבחירות של חד"ש
אסיפות וחוגי בית

יום ד', 7 בינואר

חיפה, חוג אחווה, בשעה 19.30 – ח"כ **דב חנין**

שבת, 10 בינואר

מושב מטע, 18.30 - ח"כ **דב חנין**

ירושלים, 21.00, מועדון התקליט – ח"כ **דב חנין**

נחוצים מתנדבות ומתנדבים

מטה הבחירות של חד"ש זקוק למתנדבות ולמתנדבים בין השעות 10 בבוקר ו-8 בערב. פרטים על משימות ההתנדבות ניתן לקבל בטלפון **6292152-03**

ת"ד 26205, ת"א 61261, טל' 6293944-03, פקס 6297263-03, info@maki.org.il

אתר מק"י : www.maki.org.il , אתר חד"ש : www.hadash.org.il